2

പദങ്ങളും സങ്കൽപ്പനങ്ങളും അവയുടെ ഉപയോഗവും സമൂഹശാസ്ത്രത്തിൽ

TERMS, CONCEPTS AND THEIR USE IN SOCIOLOGY

Q4X1Q5

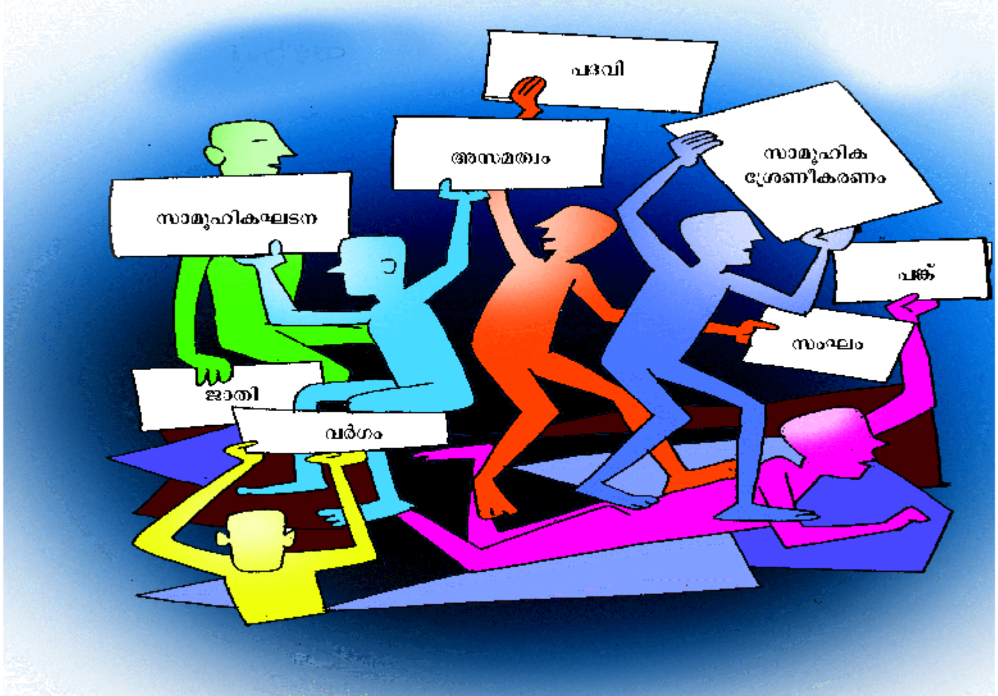

I

ആമുഖം

മുൻ അധ്യായത്തിൽ സമൂഹം, സമൂഹശാസ്ത്രം എന്നീ സങ്കൽപ്പനങ്ങൾ നാം പരിചയപ്പെട്ടു. സമൂഹശാസ്ത്രത്തിന്റെ പ്രധാന ചുമതല സമൂഹവും വ്യക്തിയും തമ്മിലുള്ള പരസ്പരബന്ധം അനാവരണം ചെയ്യുക എന്നതാണെന്നും തിരിച്ചറിഞ്ഞു. സമൂഹത്തിലെ വ്യക്തികൾ ഒറ്റപ്പെട്ടുനിൽക്കുന്നവരല്ലെന്നും കുടുംബം, ഗോത്രം, ജാതി, കുലം എന്നീ കൂട്ടായ്മകളുടെ ഭാഗമാണെന്നും മനസ്സിലാക്കി. ഈ പാഠഭാഗത്തിൽ വ്യക്തികളെ രൂപപ്പെടുത്തുന്ന വ്യത്യസ്തങ്ങളായ സംഘങ്ങൾ, അസമത്വം നിറഞ്ഞ സാമൂഹികനിയന്ത്രണരീതികൾ, പദവി, പങ്ക് എന്നീ സങ്കൽപ്പനങ്ങൾ പരിചയപ്പെടുന്നു.

മറ്റൊരുതരത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, സമൂഹം എങ്ങനെ പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്നു കണ്ടെത്താൻ ശ്രമിക്കുകയാണിവിടെ. സമൂഹം സ്വരച്ചേർച്ചയുള്ളതാണോ? സംഘർഷം നിറഞ്ഞതാണോ? പദവിയും പങ്കും സമൂഹത്തിൽ സ റായിയായി നിൽക്കുന്നതാണോ? എങ്ങനെയാണ് സാമൂഹികനിയന്ത്രണം സാധ്യമാകുന്നത്? സാമൂഹിക അസമത്വങ്ങൾ ഏതെല്ലാം രീതിയിലാണ് കാണുന്നത്? സമൂഹശാസ്ത്ര

പഠനത്തിന് ഇത്തരം പ്രത്യേക പദങ്ങളും സങ്കൽപ്പനങ്ങളും എന്തിനാണെന്ന ചോദ്യം നിലനിൽക്കുന്നു. നമ്മുടെ നിത്യജീവിതത്തിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന പങ്ക്, പദവി, സാമൂഹികനിയന്ത്രണം എന്നിവ എന്തിനാണ് സമൂഹശാസ്ത്രത്തിൽ ആവശ്യമായിവരുന്നത്?

ഒരു വിഷയമെന്ന നിലയിൽ ന്യൂക്ലിയർ ഫിസിക്സ് 'ദ്രവ്യ' ത്തെ (Matter) ക്കുറിച്ച് പഠിക്കുന്നു. 'ദ്രവ്യം' എന്ന സങ്കൽപ്പനം സാധാരണക്കാരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അപരിചിതമാണ്. ഈ വിധത്തിൽ എല്ലാ വിഷയങ്ങളും അതിന്റേതായ സംജ്ഞകളും പദങ്ങളും സങ്കൽപ്പനങ്ങളും ആശ്രയിച്ചാണ് നിലകൊള്ളുന്നത്. എല്ലാ വിഷയങ്ങൾക്കും അതിന്റേതായ പഠനമേഖലകളുണ്ട്. വ്യത്യസ്തങ്ങളായ രീതിശാസ്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ട് ഓരോ വിഷയവും പഠനവും ഗവേഷണങ്ങളും നടത്തുന്നു. സമൂഹശാസ്ത്രത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പദങ്ങളും സങ്കൽപ്പനങ്ങളും സുവ്യക്തമായി നിർവചിക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്. കാരണം, സാധാരണക്കാരായ ജനങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന സങ്കൽപ്പനങ്ങൾക്കും പദങ്ങൾക്കും സമൂഹശാസ്ത്രജ്ഞർ ഉപയോഗിക്കുന്ന അതേ പദങ്ങൾക്കും സങ്കൽപ്പനങ്ങൾക്കും വ്യത്യസ്തങ്ങളായ മാനങ്ങളാണുള്ളത്. നാം എല്ലാവരും നമ്മെ സ്വാധീനിക്കുന്ന സാമൂഹികസന്ദർഭങ്ങളെക്കുറിച്ച് ബോധമുള്ളവരാണ്. എന്നാൽ നമുക്ക് അവയെ വ്യക്തമായും സൂക്ഷ്മമായും കാണാൻ സാധ്യമല്ല (Berger 1976 : 25).

ഉദാഹരണമായി, ഒന്നാം അധ്യായത്തിൽ ഇതിനെക്കുറിച്ച് വിശദമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കുടുംബം എന്ന സാമൂഹികസ്ഥാപനത്തിന്റെ ഭാഗമാണ് നാമെല്ലാം. സാമാന്യബോധവിജ്ഞാനതലത്തിൽ കുടുംബത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ധാരണയും വിശദീകരണവും അതു സംബന്ധിച്ച സമൂഹശാസ്ത്ര വിശദീകരണവും വ്യത്യസ്തങ്ങളാവാം.

കഴിഞ്ഞ അധ്യായത്തിൽ ഭൗതികവും ധൈഷണികവുമായ ഘടകങ്ങൾ സമൂഹശാസ്ത്രത്തിന്റെ ഉത്ഭവത്തിന് എങ്ങനെ കാരണമായെന്ന് നാം വിശകലനം ചെയ്തു. സമൂഹശാസ്ത്രത്തിന്റെ ഉത്ഭവത്തിന് കാരണമായ ഘടകങ്ങളെക്കുറിച്ചും ചർച്ചചെയ്തു. സമൂഹശാസ്ത്രത്തിലെ പല സങ്കൽപ്പനങ്ങളുടെയും പദങ്ങളുടെയും ഉത്ഭവത്തിന് ചരിത്രപരമായ പശ്ചാത്തലമുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന്, പ്രാചീനസമൂഹത്തിൽനിന്ന് ആധുനികസമൂഹത്തിലേക്കുള്ള മാറ്റം പുതിയ പല സാമൂഹികശാസ്ത്രപദങ്ങൾക്കും സങ്കൽപ്പനങ്ങൾക്കും ജന്മം നൽകി. ലളിതവും ചെറുതും പ്രാചീനവുമായ സമൂഹങ്ങളെ അടയാളപ്പെടുത്താൻ അതിലെ മുഖാമുഖവും (Face to Face) അടഞ്ഞതുമായ (Close) ബന്ധങ്ങളാണ് സമൂഹശാസ്ത്രജ്ഞർ ഉപയോഗിച്ചത്. എന്നാൽ ആധുനികസമൂഹത്തിൽ ഔപചാരിക പാരസ്പര്യങ്ങളാണുള്ളത്. അതിനാൽ പ്രാഥമികസംഘങ്ങൾ ദ്വിതീയസംഘങ്ങളിൽനിന്നും സമുദായം സമാജത്തിൽ നിന്നും വേർതിരിക്കപ്പെട്ടു. സമൂഹത്തിലെ സംഘങ്ങളിൽ ഘടനാപരമായ അസമത്വങ്ങൾ സാമൂഹികശ്രേണീകരണംപോലെയുള്ള സങ്കൽപ്പനങ്ങൾ വിശദീകരിക്കാൻ സമൂഹശാസ്ത്രജ്ഞർ ഉപയോഗിച്ചു.

സമൂഹത്തിലെ വ്യത്യസ്ത വിഭാഗങ്ങൾക്കിടയിലുള്ള അസമത്വഘടനയെ മനസ്സിലാക്കുന്നതിൽ സമൂഹശാസ്ത്രജ്ഞർ നൽകിയ പരിഗണനയെയാണ് സാമൂഹ്യശ്രേണീകരണം (Social Stratification) പോലുള്ള സങ്കല്പനങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്നത്. വ്യത്യസ്ത ങ്ങളായ സംഘങ്ങളും വ്യക്തികളും സമൂഹ ത്തിന്റെ സവിശേഷതകളാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ സമൂഹശാസ്ത്രത്തിൽ വ്യത്യസ്തങ്ങളായ പദങ്ങളും സങ്കൽപ്പനങ്ങളും ആവിർഭവിക്കുന്നു. സമൂഹത്തെ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനുള്ള

വിവിധ മാർഗങ്ങളിലൂടെ സമൂഹശാസ്ത്രം സ്വയം അടയാളപ്പെടുത്തുകയും ആധുനികകാലത്തെ സാമൂഹികമാറ്റങ്ങളെ നാടകീയമായി നോക്കിക്കാണുകയും ചെയ്യുന്നു. വർഗം (class), വർഗസമരം (Class Struggle) എന്നീ സങ്കൽപ്പനങ്ങളെ ഉപയോഗിച്ചാണ് കാൾ മാക്സ് സമൂഹത്തെ വിശകലനം ചെയ്തത്. എന്നാൽ 'സാമൂഹിക ഐക്യദാർഢ്യം' (Social Solidarity), 'കൂട്ടായ അവബോധം' (Collective Conscience) എന്നീ സങ്കൽപ്പനങ്ങളാണ് എമിൽ ദുർഖീം ഉപയോഗിച്ചത്. രണ്ടാം ലോകയുദ്ധ കാലഘട്ടത്തിനു ശേഷം ഘടനാപര നിർവഹണവാദികൾ (Structural Functionalist) സമൂഹത്തെ ജീവനുള്ള വസ്തുവായി കണക്കാക്കുന്നു. നിർവഹണവാദികൾ, സമൂഹത്തെ ജൈവവസ്തുവിനോട് (Organism) താരതമ്യം ചെയ്യുന്നു. സമൂഹത്തിലെ ഭാഗങ്ങൾ സമൂഹത്തിന്റെ നിലനിൽപ്പിനുവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുന്നു. എന്നാൽ സംഘട്ടനവാദികൾ മാക്സിയൻ ചിന്തകളാൽ സ്വാധീനിക്കപ്പെട്ട് സമൂഹം സംഘർഷഭരിതമാണെന്നു വാദിക്കുന്നു.

മനുഷ്യന്റെ പെരുമാറ്റത്തെ പഠിക്കാൻ വ്യക്തികളെ അടിസ്ഥാന യൂണിറ്റായി സമൂഹശാസ്ത്രജ്ഞർ കണക്കാക്കി. ഇത് സൂക്ഷ്മപാരസ്പര്യം (Micro Interaction) എന്നറിയപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ മറ്റു ചില സമൂഹശാസ്ത്രജ്ഞർ സമൂഹത്തെ മനസ്സിലാക്കുന്നതിന് വർഗം, വിപണി, ജാതി, സമുദായം എന്നീ സങ്കൽപ്പനങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചു. ഇവ 'സ്ഥൂലഘടനകൾ' (Macro Structure) എന്നറിയപ്പെടുന്നു. പദവി, പങ്ക് എന്നീ സങ്കൽപ്പനങ്ങൾ വ്യക്തിയിൽനിന്ന് ആരംഭിക്കുന്നു. എന്നാൽ സാമൂഹികനിയന്ത്രണം, സാമൂഹികശ്രേണീകരണം എന്നീ സങ്കൽപ്പനങ്ങൾ വ്യക്തി ഉൾപ്പെടുന്ന വലിയ പശ്ചാത്തലത്തിൽനിന്നാണ് ആരംഭിക്കുന്നത്.

താഴെ പറയുന്നവയിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു വിഷയം ക്ലാസ്റൂമിൽ ചർച്ചചെയ്യുക.

1. ജനാധിപത്യം വികസനത്തിന് തടസ്സമോ ഗുണകരമോ?
2. ഒരു നല്ല സമൂഹം എങ്ങനെയായിരിക്കണമെന്ന കാഴ്ചപ്പാട് മുകളിൽ പറഞ്ഞവ സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ടോ?
3. ചർച്ചയാണോ ശിക്ഷയാണോ സംഘർഷങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ അനുയോജ്യം?

മറ്റു വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കൂ.

ഏതുതരത്തിലുള്ള വ്യത്യാസങ്ങളാണ് ഉയർന്നുവരുന്നത്?

ഈ കാഴ്ചപ്പാട് എങ്ങനെയായിരിക്കും ഒരു നല്ല സമൂഹമാണോ എന്നു സൂചിപ്പിക്കുന്നത്?

ഇവ മനുഷ്യസമൂഹത്തിന്റെ വ്യത്യസ്ത സങ്കൽപ്പനങ്ങളെയാണോ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്?

സമൂഹശാസ്ത്രത്തിലെ വ്യത്യസ്ത സങ്കൽപ്പനങ്ങളും പദങ്ങളും അവയുടെ തരംതിരിക്കലും സമൂഹത്തെ മനസ്സിലാക്കാൻ സമൂഹശാസ്ത്രജ്ഞരെ സഹായിക്കുന്നു. ഇവ സമൂഹത്തെ മനസ്സിലാക്കാനുള്ള താക്കോലുകളാണ്. സമൂഹശാസ്ത്രം സാമൂഹികമാറ്റത്തിനനുസരിച്ച് സമൂഹത്തെ പഠിക്കാൻ പുതിയ സങ്കൽപ്പനങ്ങളും പദങ്ങളും ഉപയോഗിക്കുന്നു. അതേപോലെ പഴയ സങ്കൽപ്പനങ്ങളെയും പദങ്ങളെയും പരിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സമൂഹശാസ്ത്രത്തിൽ നിലനിൽക്കുന്ന സങ്കൽപ്പനങ്ങളും വിഭാഗങ്ങളും നിരന്തരം ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടുന്നു.

സമൂഹശാസ്ത്രത്തിലെ പദങ്ങൾക്കും സങ്കൽപ്പനങ്ങൾക്കും വ്യത്യസ്തങ്ങളായ നിർവചനങ്ങളുണ്ട്. സമൂഹത്തിന്റെ വ്യത്യാസങ്ങൾ ആധിക്യമുള്ള സമീപനത്തിന് തീവ്രത പ്രത്യേകിച്ചും സമൂഹശാസ്ത്രത്തിലുണ്ടാക്കുന്നു.

സമൂഹത്തെ വ്യത്യസ്ത കോണുകളിലൂടെ സമൂഹശാസ്ത്രം അപഗ്രഥിക്കുന്നതിനാൽ വ്യത്യസ്ത രീതികളും പ്രയോഗങ്ങളും സങ്കൽപ്പനങ്ങളും സമൂഹശാസ്ത്രം പിന്തുടരുന്നു.

II

സാമൂഹികസംഘങ്ങളും സമൂഹവും (Social Groups and Society)

സമൂഹശാസ്ത്രം മനുഷ്യന്റെ സാമൂഹിക ജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് പഠിക്കുന്നു. പ്രതിപ്രവർത്തനം, ആശയവിനിമയം എന്നീ നിർവചനീയമായ പ്രധാന സവിശേഷതകളിലൂടെ മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ സാമൂഹിക കൂട്ടായ്മകൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്നു. ചരിത്രപരവും താരതമ്യാത്മകവുമായ സമൂഹശാസ്ത്രപഠനങ്ങൾ രണ്ടു വസ്തുതകൾ വിശദീകരിക്കുന്നു. ഒന്നാമതായി, പ്രാചീനമോ ഫ്യൂഡലോ, ആധുനികമോ ഏഷ്യനോ, യൂറോപ്യനോ ആഫ്രിക്കൻ സമൂഹമോ ഏതുമാകട്ടെ, എല്ലാ സമൂഹത്തിലും സംഘജീവിതം നിലനിൽക്കുന്നു. രണ്ടാമതായി, സംഘത്തിന്റെ ഘടന സമൂഹത്തിനനുസരിച്ച് വ്യത്യസ്തമാകുന്നു.

ജനങ്ങളുടെ എല്ലാ ചേരലുകളും സാമൂഹികസംഘമായി മാറണമെന്നില്ല. റെയിൽവേ സ്റ്റേഷൻ, തിയേറ്റർ എന്നിവിടങ്ങളിൽ കാണപ്പെടുന്ന ജനക്കൂട്ടം സഞ്ചയത്തിന് ഉദാഹരണമാണ്. അവ സാമൂഹികസംഘങ്ങളല്ല. അന്യോന്യം നിശ്ചിത ബന്ധമില്ലാതെ ഒരേസമയം ഒരേ സ്ഥലത്ത് ഒന്നിച്ചുചേരുന്നവരെ സഞ്ചയം (Aggregates) എന്നു പറയുന്നു. അർധസംഘ(Quasi groups) ങ്ങളിലെ അംഗങ്ങൾക്ക് അങ്ങനെ സംഘം ചേരലിനെക്കുറിച്ചോ അംഗത്വത്തെക്കുറിച്ചോ യാതൊരു ധാരണയുമില്ല. ഇത്തരം സംഘങ്ങൾക്ക് ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള ഘടനയോ സംഘാടനമോ സ്വഭാവമോ ഉണ്ടാവില്ല. വർഗങ്ങൾ, ലിംഗസംഘങ്ങൾ, ആൾക്കൂട്ടങ്ങൾ എന്നിവ അർധസംഘങ്ങൾക്ക് ഉദാഹരണങ്ങളാണ്. ചില പ്രത്യേക സാഹചര്യങ്ങളിൽ അർധസംഘങ്ങൾ സാമൂഹികസംഘങ്ങളായി മാറിയേക്കാം. ഉദാഹരണം, ഒരു പ്രത്യേക ജാതിയിൽപ്പെട്ടവർ സംഘടിക്കപ്പെടുമ്പോൾ 'നമ്മൾ' എന്ന വികാരം (We-feeling) ഉണ്ടാവാൻ സാധ്യതയുള്ളവരാണ്. സ്വാതന്ത്ര്യസമരകാലത്ത് വ്യത്യസ്ത ജാതിയിലും വർഗത്തിലും സമുദായത്തിലുംപ്പെട്ടവർ സംഘടിക്കുകയും ഒരു സാമൂഹികസംഘമായി മാറി കൊളോണിയൽ ഭരണത്തിനെതിരായി പോരാടുകയും ചെയ്തു. വനിതാപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ വനിതാസംഘങ്ങൾ എന്ന ആശയം രൂപപ്പെടുത്തുകയും വനിതാ സംഘടനകളുടെ ഉത്ഭവത്തിന് കാരണമാവുകയും ചെയ്തു.

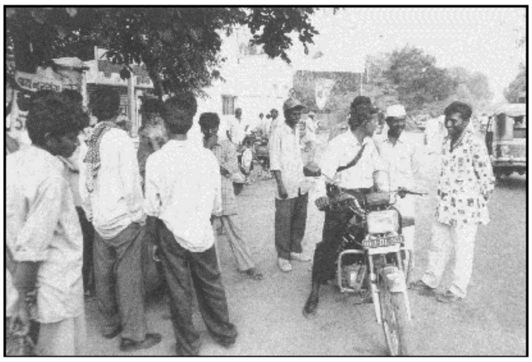

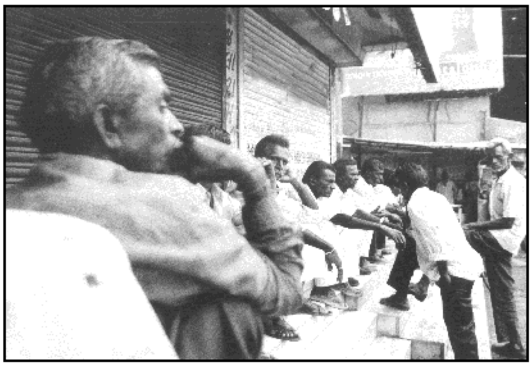

വിവിധതരം സംഘങ്ങൾ

സാമൂഹികസംഘസവിശേഷതകൾ (Characteristics of social group)

1. ഒരു സാമൂഹികസംഘം നിരന്തരപാരസ്പര്യം (Persistent interaction) നിലനിർത്തുന്നു.
2. പാരസ്പര്യബന്ധങ്ങൾക്കു സ്ഥിരമായ മാതൃക ഉണ്ടായിരിക്കും.
3. ഞങ്ങൾ എന്ന ബോധം സമൂഹത്തിലെ അംഗങ്ങൾക്ക് ഉണ്ടായിരിക്കും. ഓരോ അംഗത്തിനും സംഘത്തെക്കുറിച്ചും അതിന്റെ നിയമം, ആചാരങ്ങൾ, ചിഹ്നങ്ങൾ എന്നിവയെക്കുറിച്ചും വ്യക്തമായ ധാരണ ഉണ്ടായിരിക്കും.
4. ഓരോ സാമൂഹികസംഘത്തിനും പൊതുവായ താൽപ്പര്യങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കും.
5. പൊതുവായ വഴക്കങ്ങളുടെയും മൂല്യങ്ങളുടെയും സ്വീകാര്യത.
6. നിർവചിക്കാവുന്ന ഘടന ഉണ്ടായിരിക്കും.

പൊതുവായ സംസ്കാരവും താൽപ്പര്യങ്ങളും മൂല്യങ്ങളും ക്രമങ്ങളും വച്ചുപുലർത്തുന്ന ഒരു സമൂഹത്തിനുള്ളിൽ നിരന്തര പാരസ്പര്യത്തിലേർപ്പെടുന്ന ഒരു കൂട്ടം ആളുകളെയാണ് സാമൂഹികസംഘം എന്നു പറയുന്നത്. വ്യക്തികൾ തമ്മിലും സംഘങ്ങൾ തമ്മിലുമുള്ള സ്ഥിരമായ മാതൃകകളെയും ആവർത്തിക്കുന്ന പാരസ്പര്യത്തെ സാമൂഹികഘടന (Social Structure) എന്നു പറയുന്നു. അതിനാൽ ഒരു പ്രത്യേക സമൂഹത്തിൽ പൊതുലക്ഷ്യങ്ങളും സംസ്കാരവും മൂല്യങ്ങളും വഴക്കങ്ങളുമുള്ള വ്യക്തികൾ തമ്മിലുള്ള നിരന്തര പാരസ്പര്യങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തെ സാമൂഹികസംഘം എന്നു പറയുന്നു.

ഓരോ തലക്കെട്ടിനും ഉചിതമായ പേരെഴുതുക.

ജാതി	ഒരു ജാതിവിരുദ്ധപ്രസ്ഥാനം	ജാതിയടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള രാഷ്ട്രീയപ്പാർട്ടി
വർഗം	വർഗാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള പ്രസ്ഥാനം	വർഗാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള രാഷ്ട്രീയപ്പാർട്ടി
സ്ത്രീ	വനിതാപ്രസ്ഥാനം	വനിതാസംഘടനകൾ
ഗോത്രം	ഗോത്രവർഗപ്രസ്ഥാനം	ഗോത്രവർഗ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള രാഷ്ട്രീയപ്പാർട്ടി
ഗ്രാമീണർ	പരിസ്ഥിതിപ്രസ്ഥാനം	പാരിസ്ഥിതിക സംഘടന

മുകളിൽപ്പറഞ്ഞവ സാമൂഹികസംഘങ്ങളാണെന്നു കരുതാമോ? അല്ലാത്തവയുണ്ടോ? സമൂഹശാസ്ത്രപരമായി മുകളിൽ പറഞ്ഞ പദങ്ങളെ എങ്ങനെ സാമൂഹികസംഘങ്ങളായി കണക്കാക്കാം?

കൗമാരക്കാരുടെ സംഘത്തെക്കുറിച്ച് ചർച്ചചെയ്യുക.

അത് ഒരു അർധസംഘമാണോ? സാമൂഹികസംഘമാണോ? കൗമാരം എന്ന ആശയം ഒരു പ്രത്യേകഘട്ടമായി ജീവിതത്തിലുണ്ടോ? പാരമ്പര്യസമൂഹങ്ങളിൽ പ്രായപൂർത്തിയായ അവസ്ഥയിലേക്കുള്ള പ്രവേശനം എങ്ങനെയായിരുന്നു? ഇന്ന് ഈ സംഘത്തെ സ്വാധീനിക്കാനുള്ള എന്തെങ്കിലും പരസ്യങ്ങളിലും വിപണനതന്ത്രങ്ങളിലും ഉണ്ടോ? കൗമാരക്കാരുടെ സംഘത്തെ ലക്ഷ്യംവയ്ക്കുന്ന ഒരു പരസ്യം ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുക.

പ്രത്യേക അവകാശമുള്ളവർ, വിവേചനങ്ങൾ നേരിടുന്നവർ, ഉയർന്നവരെന്ന് പറയുന്ന വർഗങ്ങൾ, കീഴാളർ, ധനികർ എന്നീ വിഭാഗങ്ങളിലെ കൗമാരക്കാരുടെ വ്യത്യസ്ത ജീവിതാനുഭവങ്ങൾ എന്തൊക്കെയാണ്? സാമൂഹികശ്രേണീകരണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ചർച്ചചെയ്യുക.

വിവിധതരം സംഘങ്ങൾ
(Types of Groups)

സമൂഹശാസ്ത്രജ്ഞരും നരവംശശാസ്ത്രജ്ഞരും സാമൂഹികസംഘങ്ങളെ വ്യത്യസ്തമായി അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. പരമ്പരാഗതവും ലളിതവുമായ സമൂഹത്തിൽ ഗ്രൂപ്പുകളിലെ അംഗങ്ങൾ തമ്മിൽ പാരസ്പര്യം, മുഖാമുഖ അനൗപചാരിക ദൃഢത തുടങ്ങിയ സവിശേഷതകൾ നിറഞ്ഞ ബന്ധങ്ങളാണ് ഉണ്ടായിരുന്നത്. എന്നാൽ ആധുനികസമൂഹത്തിൽ ഔപചാരികം, വിദൂരം, അമൂർത്തം എന്നീ സവിശേഷതകളുള്ള ബന്ധങ്ങളാണ് നിലനിൽക്കുന്നത്.

പ്രാഥമികവും ദ്വിതീയവുമായ സാമൂഹികസംഘങ്ങൾ
(Primary and Secondary Social Groups)

നാമെല്ലാം വ്യത്യസ്ത സാമൂഹികസംഘങ്ങളിലെ അംഗങ്ങളാണ്. എന്നാൽ എല്ലാ സാമൂഹികസംഘങ്ങളും നമ്മെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം തുല്യപരിഗണനയുള്ളതല്ല. ചില സംഘങ്ങൾ നമ്മെ വ്യത്യസ്തരീതിയിൽ സ്വാധീനിക്കുകയും മറ്റുള്ളവരുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പ്രാഥമികസംഘം എന്ന സങ്കൽപ്പനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് ചെറുതും വൈകാരികമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതും മുഖാമുഖം (face to face) ബന്ധമുള്ളതും സഹകരണാടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതുമായ സംഘങ്ങളാണ്. പ്രാഥമികസംഘത്തിലെ അംഗങ്ങൾക്ക് ഞങ്ങളെന്ന ബോധമുണ്ടാവും. കുടുംബം, ഗ്രാമം, സുഹൃദ്സംഘങ്ങൾ എന്നിവ പ്രാഥമികസംഘങ്ങൾക്ക് ഉദാഹരണങ്ങളാണ്.

ദ്വിതീയസംഘങ്ങൾ താരതമ്യേന വലുപ്പമുള്ളതും ഔപചാരികബന്ധത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായ അമൂർത്തമായ സംഘങ്ങളാണ്. വൈകാരികമായ അടുപ്പമോ അന്യോന്യം ഉറ്റബന്ധമോ ഇത്തരം സംഘങ്ങൾക്കുണ്ടാവില്ല. പ്രാഥമികസംഘങ്ങൾ വ്യക്ത്യധിഷ്ഠിതമാണെങ്കിൽ (Person Oriented) ദ്വിതീയസംഘങ്ങൾ ലക്ഷ്യാധിഷ്ഠിതമാണ് (Goal Oriented). സ്കൂൾ, സർക്കാർ ഓഫീസ്, ആശുപത്രി, വിദ്യാർഥി സംഘടനകൾ എന്നിവ ദ്വിതീയ സംഘങ്ങൾക്കുദാഹരണങ്ങളാണ്.

സമുദായം, സമൂഹം അഥവാ സമാജം
(Community and Society or Association)

പ്രാമാണിക സമൂഹശാസ്ത്രജ്ഞർ (Classical Sociologist) പഴയ പാരമ്പര്യ ഗ്രാമീണ കാർഷികസമൂഹങ്ങളെയും ആധുനിക നഗര സമൂഹങ്ങളെയും അവയിലെ സാമൂഹികബന്ധങ്ങളിലെ വ്യത്യസ്തതയെയും പഠനവിധേയമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. സമുദായം എന്ന പദം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് കുടുംബത്തിലും അടുത്ത സുഹൃത്തുക്കളിലും അടുത്ത സംഘങ്ങളിലുമുള്ള പോലെ വ്യക്തിപരവും അടുത്തതും സുസ്ഥിരവുമായ ബന്ധങ്ങളിൽ അധിഷ്ഠിതമായ സംഘങ്ങളെയാണ്.

സമൂഹം അഥവാ സമാജം ഉപരിപ്ലവവും അമൂർത്തവും സ്ഥായിയല്ലാത്തതും വ്യക്തിപരമല്ലാത്തതുമായ സംഘങ്ങളാണ്. സമൂഹം അഥവാ സമാജം സമുദായത്തിന് നേർവിപരീതമാണ്. വാണിജ്യം, വ്യവസായം എന്നിവ കൂടുതൽ യുക്തിയുടെയും കണക്കുകൂട്ടലുകളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. കരാറുകളുടെയും ഉടമ്പടികളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് സമാജത്തിൽ ബന്ധങ്ങൾ രൂപപ്പെടുന്നത്. വൈകാരിക അടുപ്പത്തിനോ വ്യക്തിപരതയ്ക്കോ സമാജത്തിൽ യാതൊരു സ്ഥാനവുമില്ല. സമുദായത്തെ പ്രാഥമികസംഘമായും സമാജത്തെ ദ്വിതീയ സംഘമായും പരിഗണിക്കാം.

ഒരു സംഘടന/റസിഡൻസ് അസോസിയേഷൻ/സ്പോർട്സ് ക്ലബ്ബ് എന്നിവയിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നിന്റെ നിവേദനത്തിന്റെ (Memorandum) ഒരു പകർപ്പ് ലഭ്യമാക്കുക.

അവരുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ, അംഗത്വം, നിയമങ്ങൾ എന്നിവ ചർച്ചചെയ്യുക.

ഒരു ഔപചാരികസംഘം പാരസ്പര്യത്താൽ സാവധാനം മാറ്റത്തിനു വിധേയമാകുന്നു. അത് ക്രമേണ കുടുംബത്തെയും സുഹൃത്തുക്കളെയുംപോലെ കൂടുതൽ അടുപ്പമുള്ളതായിമാറുന്നു. സമൂഹത്തെയും സമൂഹത്തിലെ മാറ്റങ്ങളെയും മനസ്സിലാക്കാനുള്ള മാർഗവുമായി മാറുന്നു.

അംഗസംഘങ്ങളും അംഗേതരസംഘങ്ങളും (In Groups and Out Groups)

നമ്മൾ എന്ന ബോധം ശക്തമായി നിലനിൽക്കുന്ന സംഘങ്ങളാണ് അംഗസംഘങ്ങൾ (In Groups). 'സ്വസംഘം' എന്ന വികാരം 'നമ്മൾ', 'അവർ' എന്ന വേർതിരിവ് സൃഷ്ടിക്കുന്നു. ഒരു വിദ്യാലയത്തിലെ കുട്ടികൾ അംഗസംഘമാണ്. എന്നാൽ അവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം മറ്റൊരു സ്കൂളിലെ കുട്ടികൾ 'അംഗേതരസംഘ' (Out Groups) ത്തിൽപ്പെടുന്നു. ഇതുപോലെ മറ്റ് ഉദാഹരണങ്ങൾ കണ്ടെത്താമോ?

അംഗേതരസംഘങ്ങൾ എന്നതുകൊണ്ടർഥമാക്കുന്നത് 'നമ്മൾ' ഉൾപ്പെടാത്ത സംഘങ്ങളാണ്. അംഗേതരസംഘത്തിലെ അംഗങ്ങളോട് ശത്രുതയും അകൽച്ചയും അംഗസംഘം വച്ചുപുലർത്തുന്നു. കുടിയേറ്റക്കാർ അംഗേതരസംഘത്തിന് ഉദാഹരണമാണ്.

പ്രശസ്ത സാമൂഹികശാസ്ത്രജ്ഞൻ എം.എൻ. ശ്രീനിവാസ് 1948-ൽ രാംപുരയിൽ നടത്തിയ കാനേഷുമാരിയിൽ പുതിയതും പഴയതുമായ കുടിയേറ്റക്കാർ തമ്മിലുള്ള വേർതിരിവിനെക്കുറിച്ച് താഴെക്കാണുന്ന രീതിയിൽ എഴുതി.

> *ഗ്രാമവാസികളുടെ രണ്ടുതരത്തിലുള്ള അഭിപ്രായപ്രകടനത്തെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിച്ചു. പുതിയ കുടിയേറ്റക്കാർ ഇന്നലെയോ രണ്ടുദിവസം മുമ്പോ വന്നവരാണെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെടുമ്പോൾ പഴയ കുടിയേറ്റക്കാർ വളരെ മുമ്പ് വന്നവരാണെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.*
> (Srinivas - 1996 : 33)

മറ്റു രാജ്യങ്ങളിൽനിന്നോ നമ്മുടെ തന്നെ രാജ്യത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽനിന്നോ കുടിയേറിയവരുടെ അനുഭവങ്ങൾ കണ്ടെത്തുക. സംഘങ്ങളുടെ മാറ്റങ്ങളും പുനരുദ്ധാരണവും നിങ്ങൾക്ക് കണ്ടെത്താനാകും. അന്യസംഘത്തിലുള്ളവർ ക്രമേണ അംഗസംഘത്തിലുള്ളവരായി മാറുന്നുണ്ടോ? ഇന്ത്യാചരിത്രത്തിൽനിന്ന് ഇത്തരം ഉദാഹരണങ്ങൾ കണ്ടെത്തുക.

സൂചിതസംഘം (Reference Group)

സമൂഹത്തിൽ എല്ലായ്പ്പോഴും ചില മാതൃകകൾ ഉണ്ടായിരിക്കും. സംഘത്തിലെ ചില അംഗങ്ങൾ മറ്റു സംഘങ്ങളെ അനുകരിക്കാനും മാതൃകയാക്കാനും ശ്രമിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ അന്ധമായി അനുകരിക്കുന്നതിന് മാതൃകയാക്കുന്ന സംഘങ്ങളെ 'സൂചിതസംഘം' (Reference Group) എന്നു വിളിക്കുന്നു. നാം നമ്മുടെ സൂചിതഗണത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നില്ലെങ്കിലും അതിലുണ്ടെന്നു കരുതുന്നു. സൂചിതസംഘങ്ങൾ സംസ്കാരത്തിന്റെയും ജീവിതശൈലിയുടെയും പ്രതീക്ഷകളുടെയും ലക്ഷ്യപ്രാപ്തിയുടെയും അറിവിന്റെയും സ്രോതസ്സുകളാണ്.

കൊളോണിയൽ ഭരണകാലത്ത് മധ്യവർഗത്തിൽപ്പെട്ട ഇന്ത്യക്കാരായ ജനങ്ങൾ ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ പെരുമാറ്റരീതികൾ അനുകരിച്ചിരുന്നു. മധ്യവർഗത്തിന്, ബ്രിട്ടിഷുകാർ ഒരു സൂചിത സംഘമാണ്. എന്നാൽ ഇത് ലിംഗപരമായതിനാൽ പുരുഷനും സ്ത്രീക്കും വ്യത്യസ്ത പങ്കുണ്ടായിരുന്നു. പുരുഷന്മാർ അവരുടെ സ്ത്രീകൾ ബ്രിട്ടിഷ് വനിതകളെ അനുകരിക്കുന്നത് ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. ഇന്ത്യൻ സ്ത്രീകൾ ഇന്ത്യക്കാരായിരിക്കാനാണ് അവർ ആഗ്രഹിച്ചത്. എന്നാൽ ചെറിയ തോതിലുള്ള മാറ്റങ്ങൾ അനുവദിച്ചിരുന്നു. ഇന്നും ഈ മനോഭാവമുണ്ടെന്നു നിങ്ങൾക്ക് തോന്നുന്നുണ്ടോ?

സമസംഘം (Peer Group)

പ്രാഥമികഗണത്തിന്റെ സവിശേഷതയുള്ള സംഘമാണ് സമസംഘം. ഒരേ പ്രായത്തിലുള്ളവരും ഒരേതരം തൊഴിലിൽ ഏർപ്പെടുന്നവരുമായ ആളുകളുടെ സംഘങ്ങളെ സമസംഘങ്ങൾ എന്നു പറയുന്നു. ഒരു വ്യക്തി എന്തു പ്രവർത്തിക്കണം, എന്തു പ്രവർത്തിക്കരുത് എന്നതിൽ സമസംഘം ചെലുത്തുന്ന സമ്മർദത്തെ സമസംഘസമ്മർദം (Peer Group Pressure) എന്നു പറയുന്നു.

- സുഹൃത്തുക്കളോ നിങ്ങളുടെ പ്രായത്തിലുള്ള മറ്റുള്ളവരോ നിങ്ങളെ സ്വാധീനിക്കുന്നുണ്ടോ?
- നിങ്ങളുടെ വസ്ത്രധാരണം, പെരുമാറ്റം, സംഗീതാസ്വാദനം എന്നിവ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിൽ നിങ്ങളുടെ പ്രായത്തിലുള്ള മറ്റുള്ളവർക്കു പങ്കുണ്ടോ?
- ഈ രീതിയിലുള്ള സ്വാധീനത്തെ സാമൂഹികസമ്മർദമായി നിങ്ങൾ കാണുന്നുണ്ടോ? ചർച്ചചെയ്യുക.

സാമൂഹികശ്രേണീകരണം (Social Stratification)

സാമൂഹികശ്രേണീകരണം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് സമൂഹത്തിലെ സംഘങ്ങളുടെ അസമത്വങ്ങളെയാണ്. ഭൗതികനേട്ടങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള സംഘടിത സമൂഹത്തിന്റെ ശ്രമങ്ങളാണ് സാമൂഹികശ്രേണീകരണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം. വ്യത്യസ്ത ഗ്രൂപ്പുകളിലുള്ളവർ തമ്മിലുള്ള ഘടനാപരമായ അസമത്വങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിന് സാമൂഹികശ്രേണീകരണം എന്ന സങ്കൽപ്പനം സമൂഹശാസ്ത്രവിദ്യാർഥികളെ സഹായിക്കുന്നു. ഭൗമോപരിതലത്തിലുള്ള പാറകളോട് ഇതിനെ ഉപമിക്കാം. സമൂഹത്തിനകത്ത് വ്യത്യസ്ത പദവികൾ അലങ്കരിക്കുന്ന ശ്രേണികളെ കാണാൻ ഇത്തരം ശ്രേണികളിൽ ഏറ്റവും മുകളിലുള്ളവർ സാമൂഹികമായ സവിശേഷ അവകാശങ്ങൾ അനുഭവിക്കുമ്പോൾ ശ്രേണിയിലെ താഴേത്തട്ടിലുള്ളവർ സാമൂഹിക വിഭവങ്ങളിൽനിന്നു മാറ്റിനിർത്തപ്പെടുന്നു.

അധികാരത്തിലെ അസമത്വങ്ങളും നേട്ടങ്ങളും സമൂഹശാസ്ത്രത്തിന്റെ പ്രധാന പഠന മേഖലയാണ്. അതിന് സാമൂഹികശ്രേണീകരണം പ്രധാന പങ്കാണു വഹിക്കുന്നത്. ശ്രേണീകരണം സമൂഹത്തിലെ ഓരോ

വ്യക്തിയെയും ഗ്രൂപ്പിനെയും ഗാർഹികാവസ്ഥയെയും ബാധിക്കുന്നു. ആരോഗ്യസംരക്ഷണത്തിനുള്ള അവസരം, സുരക്ഷ, വിദ്യാഭ്യാസ അവസരം, തൊഴിലിലെ സംതൃപ്തി, രാഷ്ട്രീയസ്വാധീനം എന്നിവ അസമമായി വിതരണം ചെയ്യുന്ന ഒരു വ്യവസ്ഥാപിത രീതിയാണിത്.

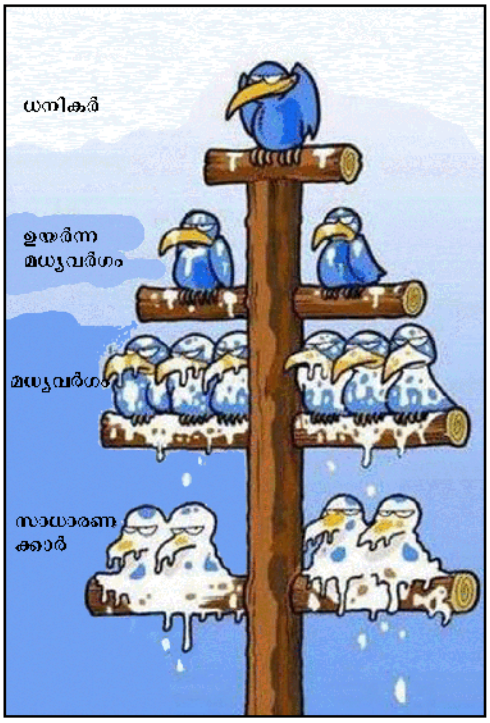

ചരിത്രപരമായി വിശകലനം ചെയ്യുമ്പോൾ സാമൂഹികചരിത്രത്തിൽ പ്രധാനമായും നാലുതരത്തിലുള്ള ശ്രേണീകരണസംവിധാനങ്ങൾ നിലനിന്നിട്ടുണ്ട് എന്നു കാണാം. അടിമത്തം, ജാതി, എസ്റ്റേറ്റ്, വർഗം എന്നിവയാണവ. അസമത്വത്തിന്റെ തീവ്രരൂപമാണ് അടിമത്തം. ഇത് ഗ്രീസിലും റോമിലും അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകളിലും പതിനെട്ട്, പത്തൊമ്പത് നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ നിലനിന്നിരുന്നു. ഇന്ന് ഈ സംവിധാനം ലോകത്തെവിടെയും കാണാൻ സാധിക്കുകയില്ല. എന്നാൽ 'കരാർ അധിഷ്ഠിത തൊഴിൽ' (Bonded labour) നിലനിൽക്കുന്നുണ്ട്. യൂറോപ്പിൽ നിലനിൽക്കുന്ന സാമൂഹികശ്രേണീകരണ സംവിധാനമാണ് എസ്റ്റേറ്റ്. എസ്റ്റേറ്റിനെ കുറിച്ച് കൂടുതലായി ഈ പാഠഭാഗത്ത് പരാമർശിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ ജാതി, വർഗം എന്നിവ വിശദീകരിക്കുന്നു. ജാതി, വർഗം, ലിംഗം എന്നിവ സാമൂഹികശ്രേണീകരണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനമാണെന്ന് 'സമൂഹത്തെ മനസ്സിലാക്കൽ' എന്ന പുസ്തകത്തിൽ (NCERT - 2006) വിശദീകരിക്കുന്നുണ്ട്.

ജാതി (Caste)

ജാതിവ്യവസ്ഥയിൽ വ്യക്തികളുടെയും സംഘത്തിന്റെയും സാമൂഹികപദവി നിർണയിക്കുന്നത് ജനനമാണ്. ജീവിതത്തിൽ ഒരു വ്യക്തി നേടിയെടുക്കുന്ന ഗുണങ്ങൾക്കും പദവികൾക്കും യാതൊരു മൂല്യവും ജാതിവ്യവസ്ഥയിൽ ലഭിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ വർഗസംവിധാനത്തിൽ വ്യക്തിയുടെ ജനനത്തിന് പരിഗണന ലഭിക്കുന്നില്ല. വ്യക്തിയുടെ ഗുണങ്ങളും അധ്വാനവുമാണ് അവിടെ പദവി നിർണയിക്കുന്നത്.

പരമ്പരാഗത ഇന്ത്യയിൽ ജാതിശ്രേണിയിൽ വ്യത്യസ്ത ജാതികൾക്ക് വ്യത്യസ്ത പദവികളാണുണ്ടായിരുന്നത്. ശ്രേണീക്രമത്തിൽ ഏറ്റവും മുകളിലെ ശ്രേണി അലങ്കരിക്കുന്നവർ ഉയർന്ന സാമൂഹികപദവിയും സാമൂഹികവിഭവങ്ങളും നേടിയെടുത്തു. എന്നാൽ ജാതിശ്രേണിയിൽ താഴേത്തട്ടിലുള്ളവർ സാമൂഹികബഹിഷ്കരണവും താഴ്ന്ന സാമൂഹികപദവിയും അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നു.

ജാതിവ്യവസ്ഥയിൽ ശുദ്ധി, അശുദ്ധി (Purity and Pollution) എന്നീ ഘടകങ്ങളാണ് എല്ലാ കാര്യങ്ങളും തീരുമാനിച്ചിരുന്നത്. ജാതിശ്രേണിയിൽ ശുദ്ധരായ വിഭാഗങ്ങൾ ഉയർന്ന ശ്രേണിയും അശുദ്ധരായവർ ഏറ്റവും താഴ്ന്ന ശ്രേണിയിലുമായിരുന്നു. ഏറ്റവും ശുദ്ധരെന്ന

വകാശപ്പെടുന്ന ബ്രാഹ്മണർ പുരോഹിതവർഗത്തിൽപ്പെടുന്നു. സ്വാഭാവികമായും അവർ ജാതിശ്രേണിയിൽ ഉയർന്ന പദവി അലങ്കരിച്ചു. പഞ്ചമർ അഥവാ പുറംജാതിക്കാർ (Out caste) ജാതിശ്രേണിയിൽ ഏറ്റവും താഴെയായി കണക്കാക്കപ്പെട്ടു. ബ്രാഹ്മണർ, ക്ഷത്രിയർ, വൈശ്യർ, ശൂദ്രർ എന്നിങ്ങനെ തിരിക്കപ്പെട്ടതാണ് ചാതുർവർണ്യം. തൊഴിലിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ധാരാളം ജാതികൾ നിലനിന്നിരുന്നു.

വർഷങ്ങളായി ഇന്ത്യയിലെ ജാതിവ്യവസ്ഥ വിപുലമായ മാറ്റങ്ങൾക്കു വിധേയമായിട്ടുണ്ട്. സ്വഗണത്തിൽനിന്നുള്ള വിവാഹം, കീഴ്ജാതിക്കാരോടുള്ള തീണ്ടൽ എന്നിവ ശുദ്ധി നിലനിർത്താൻ അനിവാര്യമായിരുന്നു. എന്നാൽ നഗരവൽക്കരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ശുദ്ധി, അശുദ്ധി എന്നീ സങ്കൽപ്പനങ്ങളിൽ ഒരുപാടു മാറ്റങ്ങൾ സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. സമൂഹശാസ്ത്രജ്ഞനായ എ.ആർ. ദേശായി നഗരവൽക്കരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഇന്ത്യൻസമൂഹത്തിൽ വന്ന മാറ്റങ്ങൾ പരാമർശിക്കുന്നുണ്ട്. ഹോട്ടലുകൾ, തിയേറ്ററുകൾ, ബസ്സുകൾ, ട്രെയിനുകൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെട്ടതാണ് ആധുനികനഗരങ്ങൾ. എല്ലാ ജാതിയിൽപ്പെട്ട ആളുകളും ഈ സൗകര്യങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ട്. ജാതിവ്യവസ്ഥ പൂർണമായും ഉന്മൂലനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടില്ലെങ്കിലും നഗരവൽക്കരണം അതിൽ മാറ്റങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്.

ആധുനികവ്യവസായങ്ങൾ ആധുനികനഗരങ്ങളെ രൂപപ്പെടുത്തുന്നു. വൻകിട ഹോട്ടലുകൾ, റസ്റ്റോറന്റുകൾ, തിയേറ്ററുകൾ, തീവണ്ടി, ബസ്സുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ജാതിമതവ്യത്യാസമില്ലാതെ എല്ലാ ജനവിഭാഗങ്ങളും ഒന്നിച്ചു യാത്ര ചെയ്യുകയും ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയും ഒന്നിച്ച് ഇടപെടുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ ഇത് ജാതിവ്യവസ്ഥ ഉന്മൂലനം ചെയ്യപ്പെട്ടു എന്നു സൂചിപ്പിക്കുന്നില്ല.
(ദേശായ് 1975-248)

മില്ലുകളിൽ ഗ്രാമങ്ങളിലെപ്പോലെ പ്രകടമായ വിവേചനം കാണാൻ സാധിക്കുന്നില്ല, എന്നാൽ അവിടെയുള്ള സ്വകാര്യ ഇട പെടലുകൾ മറ്റൊരു കഥയാണ് വെളിപ്പെടുത്തുന്നത്.

(പാർമർ)

അവർ ഞങ്ങളുടെ കൈകളിൽനിന്നു ചിലപ്പോൾ വെള്ളം വാങ്ങി കുടിക്കുന്നില്ല. പലപ്പോഴും അവർ ഞങ്ങൾക്കുനേരെ ചീത്ത പദങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നു. ഇതിനുള്ള പ്രധാന കാരണം അവർ ഇപ്പോഴും വലിയവരാണെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നുവെന്നതാണ്. കാലങ്ങളായി അവർ അങ്ങനെ കരുതുന്നു. ഞങ്ങൾ എത്ര നന്നായി വസ്ത്രം ധരിച്ചാലും അവർ ഞങ്ങളെ സ്വീകരിക്കാൻ തയാറല്ല.

(ഫ്രാങ്കോ et.al. 2004-150)

ഇന്നും ജാതിവ്യവസ്ഥ നിലനിൽക്കുന്നു. അതേസമയം ജനാധിപത്യവ്യവസ്ഥ ജാതിവ്യവസ്ഥയെ ബാധിച്ചു. ജാതിതാൽപ്പര്യഗ്രൂപ്പുകൾ (Caste interest groups) എന്ന നിലയിലേക്ക് അവ ശക്തിപ്രാപിച്ചു. വേർതിരിഞ്ഞ ജാതികൾ അവരുടെ ജനാധിപത്യ അവകാശങ്ങൾക്ക് കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം നൽകാൻ തുടങ്ങി.

വർഗം (Class)

വർഗമെന്ന സാമൂഹികശ്രേണീസംവിധാനത്തെ കുറിച്ച് പഠിക്കാൻ ശാസ്ത്രജ്ഞർ ശ്രമം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. കാൾ മാക്സും മാക്സ് വെബറും നിർവഹണസിദ്ധാന്തങ്ങളും വർഗസംവിധാനത്തെ വിശകലനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഉൽപ്പാദനപ്രക്രിയയിലെ വ്യക്തികളുടെ ബന്ധത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് കാൾ മാക്സ് വർഗത്തെ വിശദീകരിച്ചത്. ഉൽപ്പാദനപ്രക്രിയയിൽ സംഘങ്ങൾ ഉടമസ്ഥരാണോ? (തൊഴിൽശാല, ഭൂമി എന്നിവയുടെ). അവർ യാതൊന്നിന്റെയും ഉടമസ്ഥരല്ലാതെ, സ്വന്തം തൊഴിൽശക്തിയുടെ ഉടമസ്ഥരാണോ? ഈ ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കാം. 'ജീവിതാവസരം' (Life Chances) എന്ന പദം

അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് മാക്സ് വെബർ വർഗത്തെ വിശകലനം ചെയ്തത്. ഇത് കമ്പോളശേഷിയിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്ന പ്രതിഫലവും ഗുണങ്ങളും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അസമത്വം സാമ്പത്തികബന്ധത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണെന്ന് വെബർ വാദിച്ചു. എന്നാലിത് അന്തസ്സും രാഷ്ട്രീയാധികാരവും അടിസ്ഥാനമാക്കിയുമാവാം.

എല്ലാ സമൂഹങ്ങളിലും വർഗങ്ങളുണ്ടെന്നും അതില്ലെങ്കിൽ സമൂഹം ശ്രേണീകരിക്കപ്പെട്ടതല്ലാത്തതാണെന്നുമുള്ള പൊതുചിന്തയുടെയോ വിശ്വാസത്തിന്റെയോ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് നിർവഹണവാദി (Functionalist) കൾ സാമൂഹികശ്രേണീകരണസിദ്ധാന്തം (Social Stratification Theory) ആരംഭിച്ചത്. വ്യക്തികളെ പ്രചോദിതരാക്കി പദവികൾ നൽകുകയെന്നത് ഓരോ സമൂഹത്തിന്റെയും നിർവഹണപരമായ ആവശ്യമാണ്. അസമത്വവും ശ്രേണീകരണവും ബോധപൂർവമല്ലാതെ സമൂഹത്തിൽ ഉരുത്തിരിയുന്നതിനാൽ അനുയോജ്യമായ വ്യക്തികൾക്ക് സമൂഹത്തിൽ അവധാനപൂർവം പദവികൾ നൽകുന്നു. ഇത് സത്യമാണോ?

പരമ്പരാഗതസമൂഹത്തിൽ സാമൂഹികശ്രേണീകരണം സ്ഥിരവും ദൃഢവും തലമുറകളിലൂടെ കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെടുന്നവയുമാണ്. എന്നാൽ ആധുനിക വർഗസംവിധാനം തുറന്നതും വ്യക്തികളുടെ നേട്ടങ്ങളെയും കഴിവിനെയും അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതുമാണ്. ജനാധിപത്യസമൂഹങ്ങളിൽ അധസ്ഥിതവർഗത്തിലോ ജാതിയിലോപെട്ട ഒരു വ്യക്തി ഏറ്റവും ഉയർന്ന സ്ഥാനത്തെത്തുന്നത് നിയമപരമായി ആർക്കും തടയാൻ കഴിയില്ല. അത്തരം നേട്ടങ്ങൾ ഒരു വലിയ പ്രചോദനമാണ്. സമൂഹശാസ്ത്രം ജാതിവ്യവസ്ഥയുടെ വെല്ലുവിളികൾക്കും വിവേചനത്തിന്റെ നിലനിൽപ്പിനും തുല്യപ്രാധാന്യം നൽകുന്നു. ജാതിവ്യവസ്ഥയുടെ താഴേത്തട്ടിലുള്ളവർ സാമൂഹികമായിട്ടു മാത്രമല്ല, സാമ്പത്തികമായും വളരെ മോശമാണ്. ഇന്ത്യയിലെ ഗ്രാമീണസമൂഹങ്ങളിൽ പകുതിയിൽ കൂടുതൽവരുന്ന ഗോത്രവർഗക്കാർ ഇപ്പോഴും ദാരിദ്ര്യരേഖയ്ക്കു താഴെയാണു ജീവിക്കുന്നത്. പട്ടികജാതിക്കാർ 43%-ഉം എന്നാൽ മറ്റ് പിന്നാക്കജാതികൾ 34%-ഉം ദാരിദ്ര്യരേഖയ്ക്കു താഴെയാണ്. (ദേശ്പാണ്ഡെ 2013-14)

ഇന്ത്യയുടെ മുൻ രാഷ്ട്രപതി ശ്രീ.കെ.ആർ. നാരായണന്റെ ജീവിതം അടിസ്ഥാനമാക്കി ആരോപിതപദവിയും (Ascribed status) ആർജിതപദവിയും (Achieved status) വേർതിരിച്ച് വിശകലനം ചെയ്യുക. വർഗവും ജാതിയും ഈ സാഹചര്യത്തിൽ എങ്ങനെ ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നു ചർച്ചചെയ്യുക.

പദവിയും പങ്കും (Status and Role)

പദവിയും പങ്കും ഇരട്ടസങ്കൽപ്പനങ്ങളാണ്. സമൂഹത്തിലെയോ സംഘത്തിലെയോ ഒരു വ്യക്തിക്കുള്ള സ്ഥാനമാണ് പദവികൊണ്ട് അർഥമാക്കുന്നത്. സമൂഹത്തിൽ നിരവധി സ്ഥാനങ്ങൾ ഉള്ളതുപോലെ ഒരു വ്യക്തിക്ക് സമൂഹത്തിലും സംഘത്തിലും സ്ഥാനങ്ങളുണ്ട്.

പ്രത്യേക അവകാശങ്ങളും ചുമതലകളും നിർവചിച്ചിട്ടുള്ള സാമൂഹികസ്ഥാനത്തെ പദവി എന്നു പറയുന്നു. ഉദാഹരണത്തിന് അമ്മ വഹിക്കുന്ന പദവി ധാരാളം പെരുമാറ്റ മാനദണ്ഡങ്ങളും അവകാശവും ചേർന്നതാണ്.

'പങ്ക്' എന്നതുകൊണ്ട് അർഥമാക്കുന്നത് പദവിയുടെ ചലനാത്മകമോ പെരുമാറ്റപരമോ ആയ തലങ്ങളാണ്. പദവി വഹിക്കുന്നതും പങ്ക് നിർവഹിക്കപ്പെടുന്നതുമാണ്. സ്ഥാപിതവർക്കരിക്കപ്പെട്ട പങ്കിനെ പദവി എന്നു പറയുന്നു. ഒരു പ്രത്യേക സമാജത്തിലോ സമൂഹത്തിലോ ക്രമീകരിക്കപ്പെടുന്നതോ അംഗീകരിക്കപ്പെടുന്നതോ ഔപചാരികമോ ആകുന്നതിനെയാണ് പങ്ക് എന്നു പറയുന്നത്.

ഒരു വ്യക്തി തന്റെ ജീവിതകാലത്ത് വ്യത്യസ്തങ്ങളായ പദവികളും സ്ഥാനങ്ങളും വഹിക്കുന്നു. ക്ലാസ്റൂമിൽ നിങ്ങൾ വിദ്യാർഥിയാണ്. എന്നാൽ പലചരക്കുകടയിൽ ചെല്ലുമ്പോൾ ഒരു ഇടപാടുകാരനും ബസ്സിൽ യാത്ര ചെയ്യുമ്പോൾ യാത്രക്കാരനുമാണ്. വീട്ടിൽ സഹോദരങ്ങൾക്ക് നിങ്ങൾ സഹോദരനോ സഹോദരിയോ ആണ്. ഡോക്ടറെ കാണാൻ ചെല്ലുമ്പോൾ നിങ്ങൾ ഒരു രോഗിയാണ്. ആധുനികസമൂഹം സങ്കീർണമായതിനാൽ അതിൽ നിരവധിയായ പദവികളുണ്ട്. എന്നാൽ ലളിതമായ പരമ്പരാഗതസമൂഹങ്ങളിൽ വളരെ പരിമിതമായ പദവികൾ മാത്രമേയുള്ളൂ.

ആധുനികസമൂഹത്തിൽ ഒരു വ്യക്തിക്കു തന്നെ അനേകം പദവികൾ അലങ്കരിക്കേണ്ടി വരുന്നു. ഇതിനെ 'പദവിക്കൂട്ടങ്ങൾ' (Status set) എന്നറിയപ്പെടുന്നു. ഒരു വ്യക്തി ജീവിതചക്രത്തിൽ വ്യത്യസ്തഘട്ടങ്ങളിൽ വ്യത്യസ്ത പദവികൾ അലങ്കരിക്കുന്നു. ഇതിനെ 'പദവിക്രമം' (Status sequence) എന്നു പറയുന്നു. ഉദാഹരണം, മകൻ അച്ഛനാവുകയും പിതാമഹനാവുകയും ചെയ്യുന്നു. പദവിയുടെ പിന്തുടർച്ച വ്യത്യസ്തഘട്ടങ്ങളിൽ നേടിയതിനാലാണ് അതിനെ പദവിക്രമം എന്നു വിളിക്കുന്നത്.

വ്യക്തിക്ക് ജനനംകൊണ്ട് സമൂഹത്തിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്ന സ്ഥാനമാണ് ആരോപിതപദവി (Ascribed status). നിങ്ങളുടെ വയസ്, ജാതി, വംശം, ബന്ധുത്വം എന്നീ പദവികളെല്ലാം ആരോപിതമായ പദവികളാണ്. പാരമ്പര്യമായതും ലളിതവുമായ സമൂഹങ്ങളിൽ കാണപ്പെടുന്ന പദവികളെല്ലാം ആരോപിത പദവികളാണ്. ഒരു വ്യക്തിയുടെ കഴിവുകൾ, നേട്ടങ്ങൾ, ഗുണങ്ങൾ, തിരഞ്ഞെടുക്കൽ എന്നിവയാണ് ആർജിതപദവികളുടെ അടിസ്ഥാനം. വ്യക്തികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസയോഗ്യത, വരുമാനം, തൊഴിൽനൈപുണി എന്നിവയാണ് ആർജിതപദവിയുടെ സർവസാധാരണമായ അടിസ്ഥാനം. ആധുനികസമൂഹത്തിൽ കൂടുതലായി കാണപ്പെടുന്ന പദവികൾ ആർജിതപദവികളാണ്. ആധുനികസമൂഹത്തിലെ അംഗങ്ങൾക്ക് നേട്ടങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അന്തസ്സു ലഭിക്കുന്നു. പാരമ്പര്യസമൂഹത്തിൽ പദവി ജനനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്. എന്നാലും ആധുനികസമൂഹത്തിൽ ആരോപിതപദവിയും പ്രാധാന്യമുള്ളതായി കാണുന്നു.

പദവിയും അന്തസ്സും (Prestige) പരസ്പരം ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഓരോ പദവിക്കും ചില അവകാശങ്ങളും മൂല്യങ്ങളുമുണ്ട്. മൂല്യങ്ങൾ വ്യക്തി സമൂഹത്തിൽ വഹിക്കുന്ന സ്ഥാനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഉദാഹരണം, ഒരു ബിസിനസ്സുകാരനെക്കാൾ ഡോക്ടർക്ക് വരുമാനം കുറവാണെങ്കിലും ഡോക്ടർക്ക് ഉയർന്ന രൂപത്തിലുള്ള സ്ഥാനം സമൂഹം നൽകുന്നു. പദവിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നില വ്യത്യസ്ത സമൂഹങ്ങളിൽ വ്യത്യസ്തമായിരിക്കും.

നിങ്ങളുടെ സമൂഹത്തിൽ അന്തസ്സുണ്ടെന്ന് കരുതുന്ന തൊഴിലുകൾ ഏവ? കൂട്ടുകാരുടെ അഭിപ്രായവുമായി അതിനെ താരതമ്യം ചെയ്യുക. സാമ്യ-വ്യത്യാസങ്ങൾ ചർച്ചചെയ്യുക. ഇതിന്റെ കാരണങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാൻ ശ്രമിക്കുക.

സാമൂഹികപ്രതീക്ഷകൾക്കനുസരിച്ചാണ് വ്യക്തികൾ സമൂഹത്തിൽ തങ്ങളുടെ പങ്ക് നിർവഹിക്കുന്നത്. ഒരു കുട്ടി സമൂഹത്തിൽ എങ്ങനെ പെരുമാറണമെന്നു പഠിക്കുന്നത് മറ്റുള്ളവരുടെ പെരുമാറ്റത്തിനനുസൃതമായിട്ടാണ്.

പദവിയും പങ്കും തമ്മിൽ പൊരുത്തക്കേടുകൾ ഉണ്ടാവുമ്പോൾ പങ്കുസംഘർഷം (Role conflict) നടക്കുന്നു. ജോലിചെയ്യുന്ന ഒരു വീട്ടമ്മ വീട്ടിൽ ഭാര്യയുടെയും അമ്മയുടെയും പങ്ക് നിർവഹിക്കുന്നു.

ഒരു നിർമാണത്തൊഴിലാളി അല്ലെങ്കിൽ ഗാർഹിക തൊഴിലാളി അനുഭവിക്കുന്ന പങ്കുസംഘർഷങ്ങൾ കണ്ടെത്തുക.

ജോലിസ്ഥലത്ത് തൊഴിലിന്റെ കർത്തവ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റണം. ഈ രീതിയിലുള്ള വിവിധ പ്രതീക്ഷകളിൽനിന്നു സംഘർഷമുയരാം. ഇത്തരം സംഘർഷങ്ങളും 'പങ്കുസംഘർഷങ്ങളി'ൽപ്പെടുന്നു. രണ്ടോ അതിലധികമോ പങ്കുകളിൽനിന്നുത്ഭവിക്കുന്ന വിരുദ്ധപ്രതീക്ഷകളിൽ നിന്നാണ് പങ്കുസംഘർഷം രൂപപ്പെടുന്നത്.

സാധാരണയായി പുരുഷന്മാർ പങ്കുസംഘർഷം അനുഭവിക്കാറില്ലെന്നതാണ് പൊതുവായ അനുമാനം. ഇത്തരം അനുമാനങ്ങളോട് സമൂഹശാസ്ത്രം യോജിക്കുന്നില്ല.

സിക്കിമിലെ ഗോത്രവർഗക്കാരായ ഖാസികളുടെ ഇടയിൽ മരുമക്കത്തായ കുടുംബ സംവിധാനമാണ് നിലനിൽക്കുന്നത്. തായ് വഴിയാണ് ഖാസികൾ പിന്തുടരുന്നത്. ഒരു വശത്ത് ഭാര്യയെയും മക്കളെയും മറുവശത്ത് ജന്മവീടും പരിപാലിക്കുന്നതിൽ ഖാസി പുരുഷന്മാർ ബുദ്ധിമുട്ടുന്നതായി കാണപ്പെടുന്നു. പുരുഷന്മാർക്ക് അവരുടെ കുട്ടികൾക്ക് ഉപദേശം നൽകാൻ അധികാരമില്ല എന്ന തോന്നൽ ഉണ്ടാകുന്നു. മരണശേഷം സ്വത്തുക്കൾ അവരുടെ കുട്ടികൾക്ക് ലഭിക്കുന്നില്ല എന്ന തോന്നലും ഉണ്ടാകുന്നു. ഖാസി പുരുഷന്മാർ പങ്കുസംഘർഷം അനുഭവിക്കുന്നു. ഖാസിസ്ത്രീകളും പങ്കുസംഘർഷം അനുഭവിക്കുന്നുണ്ട്. കാരണം അവരുടെ ഭർത്താക്കന്മാർക്ക് അവരുടെ വീടുകളേക്കാൾ സഹോദരിയുടെ വീട് കൂടുതൽ യോജിച്ചതാണെന്നു തോന്നാം എന്ന ഭയത്തോടെയാണ് ഖാസിസ്ത്രീകൾ ജീവിക്കുന്നത്. (Nongbri 2003:190).

സാമൂഹികപങ്കുകളും പദവികളും ചിലപ്പോൾ മാറ്റമില്ലാതെയും സ്ഥിരമായും കാണപ്പെടാറുണ്ട്. 'സ്ഥിരപ്പെട്ട പങ്കുകൾ' (Role stereo typing) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് ഒരു പ്രത്യേക പങ്ക് ഒരു പ്രത്യേക വ്യക്തിക്ക്, സ്ത്രീക്കോ പുരുഷനോ ആകട്ടെ, സറിരപ്പെടുന്ന സമ്പ്രദായമാണ്. സാമൂഹികപങ്കും പദവികളും സ്ഥിരവും മാറ്റമില്ലാത്തതുമാണെന്ന തെറ്റായ കാഴ്ചപ്പാടുണ്ട്. സാമൂഹീകരണ പ്രക്രിയയിലൂടെയാണ് വ്യക്തികൾ പങ്കുകളും പദവികളും ആർജിച്ചെടുക്കുന്നത്. സാമൂഹിക മാറ്റത്തിന് സാമൂഹിക ഇടപെടലുകളുടെ ഫലമായി സ്ഥിരപ്പെട്ട പങ്കു(Role stereo typing)കളിൽനിന്നു വ്യക്തികൾ പുതിയ പങ്കുകൾ ആർജിച്ചെടുത്തേക്കാം. ഈ ചർച്ച ഒരു വ്യക്തിയും സമൂഹവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെക്കുറിച്ച് നിങ്ങൾക്ക് അറിവു നൽകും. ഇതിനെക്കുറിച്ച് അധ്യായം ഒന്നിൽ വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജാതിയും ലിംഗഭേദവും അടിസ്ഥാനമായുള്ള വിവേചനങ്ങൾക്കെതിരായി ജനങ്ങൾ പൊരുതിയിട്ടുണ്ട്. അതേ സമയം മാറ്റങ്ങളെ എതിർക്കുന്നവരുമുണ്ട്.

പങ്കുകളിൽനിന്നും പദവികളിൽനിന്നും മാറി പുതിയ പങ്കും പദവിയും സ്വീകരിക്കുമ്പോൾ വ്യക്തികൾ പലപ്പോഴും ശിക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു.

സമൂഹത്തിലെ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട നിയമങ്ങൾ ലംഘിക്കുന്നവരിലും കുറ്റം ചെയ്യുന്നവരിലും സമൂഹത്തിലെ പ്രബലവിഭാഗങ്ങൾ (Dominant Section) ശിക്ഷയും നിയന്ത്രണങ്ങളും എങ്ങനെയാണ് അടിച്ചേൽപ്പിക്കുന്നതെന്ന് പരിശോധിക്കുക. ഇത്തരം വിഷയങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വാർത്തകൾ വായിക്കുകയും പത്രക്കുറിപ്പുകൾ ശേഖരിക്കുകയും ചെയ്യുക.

സമൂഹവും സാമൂഹികനിയന്ത്രണവും (Society and Social Control)

സമൂഹശാസ്ത്രത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന സങ്കൽപ്പനങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് സാമൂഹികനിയന്ത്രണം. വഴങ്ങാത്ത അല്ലെങ്കിൽ അച്ചടക്കമില്ലാത്ത അംഗങ്ങളെ നിയമാനുസൃതരീതിയിലേക്കു കൊണ്ടുവരുക എന്നതാണ് ഈ പദം കൊണ്ട് അർഥമാക്കുന്നത്.

സങ്കൽപ്പനങ്ങളുടെ അർഥങ്ങളെക്കുറിച്ചും സമൂഹശാസ്ത്രത്തിലുള്ള വ്യത്യസ്ത ഉൾക്കാഴ്ചകളെക്കുറിച്ചും തർക്കങ്ങളെക്കുറിച്ചും നിങ്ങൾ ഓർക്കുന്നുണ്ടാകും. നിർവഹണ സമൂഹശാസ്ത്രജ്ഞർ സമൂഹത്തെ കൂട്ടായ്മയായി കാണുമ്പോൾ സംഘട്ടനവാദികൾ അസമത്വത്തിന്റെയും അനീതിയുടെയും ചൂഷണത്തിന്റെയും ഭാഗമായി കണക്കാക്കുന്നു. ചില സമൂഹശാസ്ത്രജ്ഞർ കൂട്ടായ്മകളായ വർഗം, വംശം, ജാതി എന്നിവയെക്കാൾ വ്യക്തിക്കും സമൂഹത്തിനും പ്രാധാന്യം നൽകുന്നതായി നമ്മൾ കണ്ടു.

നിർവഹണ കാഴ്ചപ്പാടിൽ സാമൂഹികനിയന്ത്രണത്തെ ഇങ്ങനെ വിശദീകരിക്കുന്നു: (i) വ്യക്തികളുടെയും ഗ്രൂപ്പുകളുടെയും പെരുമാറ്റത്തെ നിയന്ത്രിക്കാൻ സമൂഹം ബലം പ്രയോഗിക്കുന്നു. (ii) സമൂഹത്തിൽ ക്രമം പാലിക്കാൻ മൂല്യങ്ങളും മാതൃകകളും അടിച്ചേൽപ്പിക്കുന്നു. വ്യക്തികളുടെയോ സംഘത്തിന്റെയോ തെറ്റായ സ്വഭാവങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കുകയോ സംഘർഷം, സമ്മർദം എന്നിവ വ്യക്തികളിലും സംഘങ്ങളിലും ചെലുത്തി സാമൂഹികവ്യവസ്ഥ നിലനിർത്തുകയോ ചെയ്യുന്നതിനെ സാമൂഹികനിയന്ത്രണങ്ങൾ എന്നു പറയുന്നു. ഇങ്ങനെ സാമൂഹികനിയന്ത്രണങ്ങൾ സമൂഹത്തിൽ സ്ഥിരതയുണ്ടാക്കുന്നു.

സംഘർഷവാദികളുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ സാമൂഹികനിയന്ത്രണം എന്നത് പ്രബലവർഗങ്ങൾ സമൂഹത്തിലെ മറ്റുള്ളവരുടെ മുകളിൽ ആധിപത്യം സ്ഥാപിക്കുന്ന സംവിധാനമാണ്. ഒരു വിഭാഗത്തിന് മറ്റൊരു വിഭാഗത്തിനുമേലുള്ള അധികാരം സമൂഹത്തിൽ സ്ഥിരതയുണ്ടാക്കുന്നു. അതുപോലെ ഒരു വിഭാഗത്തിന്റെ താൽപ്പര്യവും ശക്തിയും പ്രയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള ഔപചാരിക അധികാരമായി നിയമം സമൂഹത്തിൽ കാണപ്പെടുന്നു.

വ്യക്തികളുടെയും സംഘങ്ങളുടെയും സ്വഭാവങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കുന്ന തന്ത്രങ്ങളെയും സാങ്കേതികതകളെയും സാമൂഹികപ്രക്രിയകളെയും സാമൂഹികനിയന്ത്രണങ്ങളെന്നു സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇത് സമൂഹത്തിൽ ക്രമം നിലനിർത്തുന്നതിന് സംഘങ്ങളിലും വ്യക്തികളിലും ബലം പ്രയോഗിക്കുകയും മൂല്യങ്ങളും ക്രമങ്ങളും അടിച്ചേൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ശാരീരിക ആക്രമണമായിരുന്നു പ്രാചീന സാമൂഹികനിയന്ത്രണരീതി. രാഷ്ട്രീയനിയന്ത്രണമുള്ള ആധുനിക ജനാധിപത്യ സമൂഹത്തിൽപ്പോലും അവസാന നിയന്ത്രണരീതിയായി കണ്ടത് ആക്രമണമാണ്. പോലീസോ സായുധസേനയോ ഇല്ലാതെ ഒരു രാഷ്ട്രത്തിനും നിലനിൽപ്പില്ല. എല്ലാ സമൂഹത്തിലും സാമ്പത്തിക ആക്രമണമാണ് ഏറ്റവും അവസാന ആയുധമായി ഉപയോഗിക്കുന്നത്. പ്രാഥമികസംഘങ്ങളിൽ സ്വയം സാമൂഹികനിയന്ത്രണരീതികൾ അതിലെ അംഗങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിയെടുക്കുന്നു. കപടമായ അവകാശങ്ങൾ വഴിയാണ് സാമൂഹികനിയന്ത്രണം നടക്കുന്നത്. തന്റെ സഹോദരന്റെ ധൈര്യത്തിൽ ഒരു ചെറിയ കുട്ടിക്ക് അവന്റെ സമസംഘത്തിൽ നിയന്ത്രണം ഉണ്ടാക്കാൻ സാധിക്കുന്നു. (Berger - 84 : 90).

"ഞാൻ എന്റെ ജ്യേഷ്ഠനോട് പറഞ്ഞുകൊടുക്കും" എന്ന ഭീഷണി മുഴക്കുന്നത് നിങ്ങൾ എപ്പോഴെങ്കിലും കേട്ടിട്ടുണ്ടോ? ഇത്തരം ഉദാഹരണങ്ങൾ കണ്ടെത്തുക.

ഔപചാരികവും ആനുഷംഗികവുമായ സാമൂഹികനിയന്ത്രണ രീതികൾ (Formal and Informal Social Control) സമൂഹത്തിൽ കാണാൻ സാധിക്കും. ചിട്ടയോടെ ക്രോഡീകരിക്കപ്പെട്ട നിയന്ത്രണരീതി നടപ്പാക്കുമ്പോൾ ഔപചാരിക സാമൂഹികനിയന്ത്രണം സാധ്യമാകുന്നു. നിയമം, ഭരണകൂടം എന്നിവ ഔപചാരിക സാമൂഹികനിയന്ത്രണ ഏജൻസികളാണ്. ആനുഷംഗിക സാമൂഹികനിയന്ത്രണ രീതികൾ വ്യക്തിപരവും അനൗദ്യോഗികവുമായ ക്രോഡീകരണരീതിയാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നത്. പുഞ്ചിരി, വിമർശനം, അവജ്ഞ, ശരീരഭാഷ എന്നിവ അനൗപചാരിക സാമൂഹികനിയന്ത്രണ ഉപാധികളാണ്.

ചില സാഹചര്യങ്ങളിൽ ആനുഷംഗിക സാമൂഹികനിയന്ത്രണരീതികൾ സാമൂഹികനിയന്ത്രണം സാധ്യമാക്കുന്നതിന് പര്യാപ്തമല്ല. കുടുംബം, മതം, രക്തബന്ധം എന്നിവ ആനുഷംഗിക സാമൂഹികനിയന്ത്രണത്തിന്റെ ഏജൻസികളാകുന്നു. നിങ്ങൾ അഭിമാനക്കൊല (Honour Killing) എന്ന പദം മുമ്പ് കേട്ടിട്ടുണ്ടോ? (സാധാരണയായി അത് ദുരഭിമാനക്കൊല എന്നാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നത്.)

താഴെ തന്നിരിക്കുന്ന പത്രവാർത്ത വായിച്ച് സാമൂഹികനിയന്ത്രണത്തിന്റെ വ്യത്യസ്ത ഏജൻസികളെക്കുറിച്ച് മനസ്സിലാക്കുക.

ജാതിക്കു പുറത്തുനിന്ന് വിവാഹം ചെയ്തതിന് സഹോദരൻ സഹോദരിയെ കൊലപ്പെടുത്തി

പത്തൊൻപതുകാരി ജാതിയുടെ പുറത്തുനിന്നു വിവാഹം ചെയ്തതിന് മൂത്ത സഹോദരൻ അവളെ കൊലപ്പെടുത്തി. പെൺകുട്ടിയുടെ കുടുംബവും നാട്ടുകൂട്ടവും വിവാഹത്തെ എതിർത്തിരുന്നു. കത്തികൊണ്ട് മുറിവേറ്റു ചികിത്സയിലായിരിക്കെ സഹോദരൻ അവളുടെ തലയറുക്കുകയായിരുന്നു.

വ്യക്തികളുടെ പെരുമാറ്റം സമൂഹത്തിന്റെ പ്രതീക്ഷയ്ക്ക് അനുസരിച്ചാണെങ്കിൽ അവർക്ക് ബഹുമതി ലഭിക്കുന്നു. പെരുമാറ്റം മാനദണ്ഡങ്ങൾക്ക് (Norms) വിരുദ്ധമാണെങ്കിൽ അവർ ശിക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു. സാമൂഹികമായി പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന പെരുമാറ്റങ്ങളെ ഉറപ്പിക്കുന്നതിലേക്ക് പ്രോത്സാഹനം ഉപയോഗിക്കുന്ന രീതിയാണ് അംഗീകാരം (Sanction). അംഗീകാരം ഗുണാത്മകമായും (postive) ഋണാത്മകമായും (negative) കാണാം. പ്രതീക്ഷിതവും അംഗീകൃതവുമായ പെരുമാറ്റസമൂഹം അതിലെ അംഗങ്ങൾക്ക് പുരസ്കാരം നൽകുന്നു. അതേസമയം ഋണാത്മാക അംഗീകാരം നിയമങ്ങൾ അടിച്ചേൽപ്പിക്കുന്നതിനും വ്യതിചലനങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും ഉപയോഗിക്കുന്നു.

നമ്മുടെ ജീവിതത്തിൽ 'അനൗദ്യോഗിക'മായ സാമൂഹികനിയന്ത്രണങ്ങൾ സ്വാധീനിക്കുന്നതിന് ഉദാഹരണങ്ങൾ കണ്ടെത്താമോ?

നിങ്ങളുടെ ക്ലാസിൽ അല്ലെങ്കിൽ സമസംഘത്തിലുള്ള ഒരു കുട്ടി വ്യത്യസ്തമായി പെരുമാറുമ്പോൾ ബാക്കിയുള്ളവർ ആ കുട്ടിയോട് എങ്ങനെ പെരുമാറുന്നു?

ചിലർ മറ്റുള്ളവരെ ഭയപ്പെടുത്തി കാര്യങ്ങൾ നേടുന്നത് നിങ്ങൾ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടോ?

സാമൂഹികപെരുമാറ്റങ്ങളിൽനിന്ന് ഒരു വ്യക്തി വ്യതിചലിക്കുമ്പോൾ അതിനെ വ്യതിചലനസ്വഭാവം (Deviance) എന്നു പറയുന്നു. വ്യതിചലനസ്വഭാവം ആപേക്ഷികമാണ്. ഒരു സമൂഹത്തിൽ വ്യതിചലനമായി കാണുന്ന പെരുമാറ്റം മറ്റൊരു സമൂഹത്തിൽ അംഗീകൃതമായ പെരുമാറ്റമായി മാറിയേക്കാം. സമൂഹത്തിനും സംസ്കാരത്തിനും അനുസരിച്ച് വ്യതിചലനസ്വഭാവം വിശദീകരിക്കപ്പെടാം. ഉദാഹരണം: ഒരു വനിത ബഹിരാകാശ സഞ്ചാരിയോ പൈലറ്റോ ആയാൽ അവരുടെ നേട്ടങ്ങൾ പുകഴ്ത്തപ്പെടാം. എന്നാൽ ആ സമൂഹം വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പ് വനിതകളെ

പൈലറ്റോ ബഹിരാകാശസഞ്ചാരിയോ ആകുന്നതിന് പ്രോത്സാഹനം നൽകിയിട്ടുണ്ടാവില്ല. സമൂഹശാസ്ത്രം സാമാന്യബോധജ്ഞാനത്തിൽനിന്ന് എങ്ങനെ വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നുവെന്ന് നിങ്ങൾക്കറിയം. ഈ അധ്യായത്തിൽ വിശദീകരിച്ചിട്ടുള്ള പ്രത്യേക പദങ്ങളും സങ്കൽപ്പനങ്ങളും സമൂഹത്തെ സമൂഹശാസ്ത്രപരമായി കൂടുതൽ മനസ്സിലാക്കാൻ നമ്മെ സഹായിക്കുന്നു.

അൽപ്പംകൂടി...

ഒരു ശാസ്ത്രം പക്വതയാർന്നതാവുന്നത് അതിന് സിദ്ധാന്തങ്ങൾ രൂപീകരിക്കാൻ വേണ്ട ദൃഢതയാർന്ന അടിത്തറ ഉണ്ടാകുമ്പോഴാണ്. ഈ അടിത്തറ എന്നത് ശരിയായി നിർവചിക്കപ്പെട്ടതും സർവസാധാരണമായി അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടതുമായ സങ്കൽപ്പനങ്ങളും പദാവലിയും ഉണ്ടാവുകയും അവ ഉപയോഗിച്ച് സിദ്ധാന്തരൂപീകരണം നടത്താൻ സാധിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോഴാണ്. സമൂഹശാസ്ത്രജ്ഞാനം അവതരിപ്പിക്കുന്നതിന് ശരിയായി തിരഞ്ഞെടുത്തതും കൃത്യമായി നിർവചിക്കപ്പെട്ടതും സമഗ്രമായി സംയോജിപ്പിക്കപ്പെട്ടതുമായ സങ്കൽപ്പനങ്ങൾ അനിവാര്യമാണ്.

Reference

F.S.C. Northrop (1949) The Logic of Science and the Humanities New York

സംഘട്ടനവാദ സിദ്ധാന്തങ്ങൾ (Conflict Theories)

ഈ സിദ്ധാന്തം ശ്രദ്ധകേന്ദ്രീകരിക്കുന്നത് സമ്മർദങ്ങൾ, വിഭജനം, മത്സരാധിഷ്ഠിത താൽപ്പര്യം എന്നിവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സമൂഹത്തെയാണ്. സംഘട്ടനസിദ്ധാന്തം സാമൂഹികവിഭവങ്ങളിലെ അസമത്വം സംഘർഷത്തിന് കാരണമാകുന്നു എന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. കാൾ മാക്സിന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങളാണ് സംഘട്ടനസിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ അടിത്തറ.

നിർവഹണവാദം (Functionalism)

സമൂഹത്തിൽ ഓരോന്നും ചെയ്യുന്ന ധർമത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് സമൂഹത്തെ വിശകലനം ചെയ്യേണ്ടതെന്ന് നിർവഹണവാദം കരുതുന്നു.

സ്വത്വം (Identity)

മറ്റുള്ളവരിൽനിന്നു വ്യക്തികളെയും സംഘത്തെയും വേറിട്ടു നിർത്തുന്നു. ലിംഗം, ദേശീയത, വംശീയത, വർഗം എന്നിവ സ്വത്വത്തിന്റെ ഉറവിടങ്ങളാണ്.

ഉൽപ്പാദനോപാധികൾ (Means of Production)

ഉൽപ്പാദനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവിധ രീതികൾ ഇതിലുൾപ്പെടുന്നു. സാങ്കേതിക വിദ്യ മാത്രമല്ല ഉൽപ്പാദനരീതിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നത്, ഉൽപ്പാദനപ്രക്രിയയിലെ സാമൂഹികബന്ധങ്ങളും പെടുന്നു.

സൂക്ഷ്മ സമൂഹശാസ്ത്രം (Micro Sociology)

വ്യക്തികളുടെ മുഖാമുഖബന്ധത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സാമൂഹികപ്രതിപ്രവർത്തനത്തെ വിശകലനം ചെയ്യുന്നു. വ്യക്തികളെയും ചെറുസംഘങ്ങളെയും അടിസ്ഥാന യൂണിറ്റായി മാറ്റിക്കൊണ്ട് സമൂഹത്തെ വിശകലനം ചെയ്യുന്നു.

സ്ഥൂല സമൂഹശാസ്ത്രം (Macro Sociology)

വലിയ രീതിയിലുള്ള സാമൂഹികസംവിധാനങ്ങളെ വിശകലനം ചെയ്യുന്നു. ഉദ: രാഷ്ട്രീയ സംവിധാനം, സാമ്പത്തികക്രമം

ജന്മനാലുള്ള (Natal)

ജനനത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള

മാനദണ്ഡങ്ങൾ (Norms)

പെരുമാറ്റവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിയമങ്ങൾ. അവ സംസ്കാരത്തിന്റെ മൂല്യങ്ങളിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നു. അത് വ്യക്തികളുടെ പെരുമാറ്റത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്നു.

അംഗീകാരം (Sanction)

അംഗീകാരം എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് സമ്മാനമോ ശിക്ഷയോ ആണ്. 'അംഗീകാരം' സാമൂഹിക അംഗീകൃത പെരുമാറ്റങ്ങളെ ഉറപ്പിച്ചുനിർത്തുന്നു.

1. സമൂഹശാസ്ത്രത്തിൽ പ്രത്യേക സങ്കൽപ്പനങ്ങളും പദങ്ങളും ഉപയോഗിക്കുന്നത് എന്തിനാണ്?
2. സമൂഹത്തിലെ ഒരംഗമെന്ന രീതിയിൽ നിങ്ങൾ വിവിധ സംഘങ്ങളുമായി ഇടപെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. സമൂഹശാസ്ത്ര കാഴ്ചപ്പാടിൽ ഈ സംഘങ്ങളെ വിശകലനം ചെയ്യുക.
3. സാമൂഹികശ്രേണീകരണം എന്നാലെന്ത്? ഇത് എങ്ങനെയാണ് വ്യക്തികളെ സ്വാധീനിക്കുന്നത് എന്നു വിശദമാക്കുക.
4. എന്താണ് സാമൂഹികനിയന്ത്രണം? ഓരോ സമൂഹത്തിലെയും സാമൂഹികനിയന്ത്രണം വ്യത്യസ്തമാണെന്നു നിങ്ങൾ കരുതുന്നുണ്ടോ? വിശദീകരിക്കുക.
5. സമൂഹത്തിലെ വ്യത്യസ്തങ്ങളായ പദവികളും പങ്കും കണ്ടെത്തുക. പദവിയും പങ്കും സ്ഥിരമാണോ? ഇവയ്ക്ക് മാറ്റങ്ങൾ വരുമോ? എങ്ങനെ? എപ്പോൾ? ചർച്ചചെയ്യുക.

Acharya, Hemlata. 1974. 'Changing Role of Religious Specialists in Nasik — The Pilgrim City', in ed. Rao, M.S. *An Urban Sociology in India : Reader and Source Book.* Orient Longman, New Delhi, pp. 391-403.

Apple, Michael W. 1979. *Ideology and Curriculum.* Routledge and Kegan Paul, London.

Chugtai, Ismat. 2004. *Tiny's Granny* in *Contemporary Indian Short Stories: Series* 1. Sahitya Akademi, New Delhi.

Dube, Leela. 2001. *Anthropological Explorations in Gender : Intersecting Fields.* Sage Publications, New Delhi.

Durkheim, Emile. 1956. *Education and Sociology.* The Free Press, New York.

Pathak, Avijit. 2002. *Social Implications of Schooling : Knowledge, Pedagogy and Consciousness.* Rainbow Publishers, Delhi.

Pratichi. 2002. *The Pratichi Education Report.* Pratichi Trust, Delhi.

Roy Choudhury, Supriya. 2005. 'Labour Activism and Women in the Unorganised Sector : Garment Export Industry in Bangalore', *Economic and Political Weekly*. May 28-June 4, pp. 2250-2255.

Shah, A.M. 1998. *Family in India : Critical Essays.* Orient Longman, Hyderabad.

Singh, Yogendra. 1993. *Social Change in India : Crisis and Resilience.* Har Anand Publications, New Delhi.

Uberoi, Patricia. 2002. 'Family, Kinship and Marriage in India', in *Student's Britannica, India.* Vol.6, Encyclopedia Britannica Private Ltd, New Delhi, pp.145-155.